

**UCHWAŁA NR IV/27/19
RADY MIEJSKIEJ W KĄTACH WROCŁAWSKICH**

z dnia 31 stycznia 2019 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2019 - 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym / tekst jednolity: Dz. U z 2018, poz 994 ze zm./ w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U z 2015, poz. 1390/ Rada Miejska w Kątach Wrocławskich uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2019-2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Grzegorz Pacyna

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE KĄTY WROCŁAWSKIE
NA LATA 2019 - 2021**

Spis treści:

Wstęp.....	3
I. Podstawa prawna.....	4
II. Opis zjawiska przemocy.....	4
III. Dane statystyczne w ramach realizowanych działań na terenie gminy.....	5
IV. Lokalna diagnoza problemu przemocy.....	7
V. Cele programu.....	12
VI. Zadania do realizacji.....	13
VII. Przewidywane efekty realizacji programu.....	16
VIII. Ramy finansowe.....	17
IX. Ewaluacja programu.....	17
X. Sprawozdawczość.....	17

Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2019-2021 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2016-2018. Problemy dotyczące przemocy wpisują się w zakres celów z lat poprzednich, w związku z powyższym powinny być w dalszym ciągu kontynuowane.

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2021 jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie. Cel ten jest zgodny z celem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014-2020. Powyższy cel będzie realizowany poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy aktywnej i niezbędnej współpracy służb wymienionych w Programie. Praca ze zjawiskiem przemocy, aby była skuteczna i przynosiła trwałe efekty musi być realizowana interdyscyplinarnie. Niniejszy Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia w/w zjawiska oraz poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

Aktem prawnym regulującym działania wszystkich podmiotów wobec przemocy w rodzinie jest również Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 w sprawie procedury Niebieskiej Karty, które obowiązuje od 18.10.2011. Procedura Niebieskiej Karty została opracowana w ten sposób, aby połączyć kompetencje wszystkich instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i tworzyć warunki do podejmowania współpracy już od momentu interwencji. W rozporządzeniu określono krąg podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury Niebieskiej Karty, obowiązki w tym zakresie przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, zadania pracowników socjalnych, działania przedstawicieli Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochrony zdrowia, oświaty, a także funkcjonariuszy Policji.

Skuteczność programu zależy od wielu czynników, w tym między innymi dobrego rozeznania środowiska przez służby odpowiednio przygotowane, zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin, kompleksowej współpracy lokalnych służb i instytucji w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, a przede wszystkim motywacji do dokonania zmian i wyjścia z kryzysu przez rodziny dotknięte problemem przemocy.

Realizacja Programu w efekcie zakłada, że nastąpi dalszy wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, przypadki przemocy będą rozpoznawane wcześniej i skuteczniej, a także wzmocniony zostanie zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Niniejszy program przedstawia szeroki zakres działań wobec problemu przemocy domowej

i tworzy ramy zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kąty Wrocławskie.

I. Podstawa prawna.

1. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. /tj. Dz.U z 2018, poz. 1508 ze zm./,
2. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. /tj. Dz.U z 2015, poz. 1390/,
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi /tj. Dz.U z 2018, poz.2137 ze zm. /,
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii /tj. Dz.U z 2018, poz. 1030 ze zm./.

II. Opis zjawiska przemocy.

Dla właściwego rozpoznania zjawiska konieczne jest jego zdefiniowanie. Przemoc domowa doczekała się wielu zróżnicowanych definicji. Definicja zawarta w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, określa przemoc jako: *„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

W definicjach przemocy występujących w literaturze przedmiotu występują wspólne elementy, zawierające istotę tego zjawiska:

- Jest to działanie intencjonalne, świadome i zamierzone; ma na celu kontrolowanie i podporządkowywanie ofiary.
- Występuje przewaga siły ze strony agresora, sprawcy przemocy.
- Sprawca narusza prawa i dobra osobiste ofiary, godzi również w jej osobistą wolność.
- Zachowanie sprawcy wywołuje cierpienie i ból ofiary.
- Zachowanie sprawcy wykracza poza społeczne normy i zasady relacji interpersonalnych.

Zidentyfikowanie form przemocy pozwala na ich opisanie i tak:

Przemoc fizyczna to zamierzone działanie człowieka, zwrócone przeciwko fizyczności członka jego rodziny, niosące ryzyko uszkodzenia w ciele, przy czym może być: - czynna - faktyczne używanie siły w celu osiągnięcia czegoś lub tylko wyrządzenia krzywdy, - bierna – wszelkiego rodzaju zaniedbania, celowe pozbawianie pożywienia, ograniczanie podstawowych praw, brak opieki (wobec dzieci, osób niepełnosprawnych, starszych).

Przemoc psychiczna obejmuje wszystkie działania zmierzające do poniżenia ofiary, obrażenia, zastraszenia, pozbawienia wiary we własne możliwości, szantaż emocjonalny, „zabawa” uczuciami członka rodziny, manipulacja.

Przemoc seksualna - zmuszanie ofiary do jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej wbrew jej woli.

Przemoc ekonomiczna - kontrolowanie finansów, zabieranie zarobionych pieniędzy, odmowa możliwości podjęcia pracy, niezaspokajanie potrzeb materialnych.

Proces przemocy został zdiagnozowany i opisany w formie cykli – faz przemocy.

Faza narastającego napięcia - na tym etapie agresor jest stale poirytowany, prowokuje kłótnie, nadużywa alkoholu, narkotyków, może stać się niebezpieczny, często budzi lęk członków rodziny, traci nad sobą kontrolę. Ofiara staje się uległa, próbuje załagodzić każdy konflikt, przeprasza, uspokaja agresora, spełnia jego zachcianki lub unika go. W ofierze wciąż narasta poczucie niepokoju i lęk (co objawiać się może w dolegliwościach fizycznych).

Faza gwałtownej przemocy – agresor wyładowuje się na ofierze, wpada w szał, furię pod wpływem zwykłego drobiazgu. Na tym etapie dochodzi do zastosowania jawnej, świadomej przemocy w różnych jej formach. Ofiara natomiast jest zupełnie bezradna, nie ma wpływu na zachowanie agresora. Często towarzyszy jej uczucie szoku w wyniku zaistniałej sytuacji. Odczuwa również wstyd i poczucie winy, bądź złość.

Faza miodowego miesiąca - po wystąpieniu aktu agresji napastnik często wyraża skruchę, towarzyszy mu poczucie winy. Stara się naprawić relację z ofiarą, obiecuje, że taka sytuacja już się nie powtórzy. Okazuje wówczas ofierze dużo ciepła i uczucia, co przypomina ofierze osobę, jaką sprawca był przed zaistniałymi problemami. Zachowanie sprawcy podczas tego etapu rzeczywiście nie budzi zastrzeżeń, może on mieć również autentyczne pragnienie zmiany. To wszystko budzi w ofierze nadzieję zmiany napastnika. Osoba ta w zestawieniu z wcześniejszym złym traktowaniem, teraz czuje się kochana i szczęśliwa, otoczona opieką i zainteresowaniem. Nie dziwi więc fakt, iż zaczyna wierzyć sprawcy, iż „teraz już na pewno będzie inaczej”.

Faza narastającego napięcia - po pewnym czasie niestety cykl się powtarza. Przemoc w następnym cyklu staje się gwałtowniejsza, narasta, powtarza się dopóki nie nastąpi jakiś punkt kulminacyjny, którym może być interwencja z zewnątrz, skuteczna obrona, bądź też śmierć ofiary. Ofiara jednak pomimo powtarzającego się cyklu przemocy pozostaje w toksycznym związku.

III. Dane statystyczne w ramach realizowanych działań na terenie gminy Kąty Wrocławskie.

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy jest trudne do osiągnięcia. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone ramy, ponieważ nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy. Osoby doznające przemocy często ukrywają ten fakt.

W latach 2016 – 2018 w Gminie Kąty Wrocławskie w 108 rodzinach uruchomiona została procedura „Niebieska Karta” w związku z zaistnieniem przemocy domowej /2016r.-24, 2017r.- 45, 2018r. – 39/, w porównaniu do lat ubiegłych 2013-2015 liczba ta wzrosła o 9. W latach 2016 i 2017 widoczny był wzrost liczby zakładanych Niebieskich Kart. Wynika to ze zwiększającej się świadomości ludzi co do zjawiska przemocy. W roku 2018 zjawisko przemocy zmniejszyło się, co uznać należy za pozytywny aspekt.

W 2018r grupy robocze pracowały łącznie z 84 rodzinami, w których pozostawało 255 osób, w tym 67 dzieci.

Z analizy danych wynika, iż osoby doświadczające przemocy w dalszym ciągu decydują się na podjęcie wsparcia psychologicznego jako jednej z form sprzyjającej zmianie postaw wobec przemocy. Wsparcie psychologiczne pomaga także w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach kryzysowych, a zwłaszcza w sytuacji przemocy. W porównaniu do lat poprzednich liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej jest podobna tj.

- 2016r - 58 osób, w tym z problemem przemocy 16 osób
- 2017 r. - 56 osób, w tym z problemem przemocy 14 osób
- 2018 r. -70 osób, w tym z problemem przemocy 21 osób.

Dla osób stosujących przemoc również jest przewidziana pomoc psychologiczna i odbywa się w formie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych oraz procesów terapeutycznych. Działanie programem korekcyjno – edukacyjnym ma na celu kształtowanie prawidłowych postaw zgodnych z normami społecznymi. Dla mieszkańców Gminy Kąty Wrocławskie w/w programy organizuje m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu. Zainteresowanie programem jest jednak niewielkie w porównaniu do ilości prowadzonych Niebieskich Kart. Świadczą o tym statystyki tj. w 2018 roku 4 osoby zostały zakwalifikowane do programu korekcyjno – edukacyjnego, jednak żadna z tych osób nie ukończyła programu. W poprzednich latach program ukończyła 1 osoba. Należy zatem promować tą formę wsparcia, informować sprawców o konsekwencjach stosowania przemocy i motywować ich do udziału w programie.

Z danych Punktu Konsultacyjnego w Kątach Wrocławskich wynika, że w roku 2018 z rozmów z terapeutą skorzystało 13 osób, w tym 5 osób doświadczających przemocy i 8 osób podejrzanych o stosowanie przemocy. W porównaniu do ilości prowadzonych Niebieskich Kart jest to niewielki odsetek osób.

Z informacji z Komisariatu Policji w Kątach Wrocławskich wynika, że w latach 2016-2018 odbyły się 44 interwencje domowe związane z przemocą domową, natomiast 15 osób zostało doprowadzonych do wytrzeźwienia. Nie ma możliwości porównania danych z poprzednim okresem, ponieważ liczba podjętych zgłoszeń dotyczyła interwencji domowych (brak danych dotyczących interwencji związanych z przemocą).

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich wynika, że ze świadczeń pomocy społecznej, gdzie przesłanką do udzielenia pomocy była przemoc w rodzinie

skorzystało w: 2016r.- 8 osób, 2017r. – 4 osoby, 2018r. – 1 osoba. Ogólna liczba korzystających z pomocy w ciągu 3 ostatnich lat wzrosła.

Z przedstawionych danych statystycznych wysuwają się następujące wnioski:

- w Gminie Kąty Wrocławskie problem przemocy w dalszym ciągu występuje,
- osoby dotknięte przemocą to głównie kobiety,
- występuje mała znajomość definicji przemocy po analizie ankiet,
- głównym przejawem przemocy zarówno dla osób dorosłych jak i dzieci jest użycie siły fizycznej.

IV. Lokalna diagnoza problemu przemocy.

Diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy Kąty Wrocławskie w roku 2018 poza analizą dokumentów uzupełniona została badaniami ankietowymi, podobnie jak w 2015 roku.

Ankiety zostały przeprowadzone w trzech grupach:

- Dorośli – 69 osób, w tym 56 kobiet i 13 mężczyzn. Wśród ankietowanych 4 osoby posiadały wykształcenie podstawowe, 10 osób wykształcenie zawodowe, 26 osób wykształcenie średnie, 29 osób wykształcenie wyższe.
- Młodzież klas VII i VIII Szkoły Podstawowej oraz Gimnazjum– 116 uczniów z wszystkich oddziałów szkolnych.
- Dzieci (klasy IV – VI) – 136 dzieci.

Celem diagnozy było porównanie wiedzy na temat zjawiska przemocy wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy. Obecny stan wiedzy wynikający z przeprowadzonych ankiet porównano z badaniem w roku 2015.

Badanie przeprowadzono w różnych grupach wiekowych, zatem wykorzystano trzy różne kwestionariusze. Nie wszystkie ankiety zostały zwrócone. Grupę badawczą wybrano w sposób losowy. W diagnozie w roku 2015 uczestniczyło łącznie 348 osób, natomiast w roku badanym 321 osób, w związku z powyższym występuje nieznacznie mniejsza ilość przeprowadzonych ankiet. Nie wpływa to jednak na wyniki badania.

Wyniki badań ankietowych.

1.Badania z osobami dorosłym.

Podczas badań widoczna była niechęć uczestników do uzupełnienia kwestionariusza ankiety lub brak zgody, co ma wpływ na ilość przeprowadzonych ankiet.

Według badanych z roku 2015 r. jak i z roku 2018 r. największy wpływ na przemoc w rodzinie w dalszym ciągu ma;

- alkoholizm (uzależnienia),
- brak umiejętności radzenia sobie ze złością

- doświadczanie przemocy w dzieciństwie.

Badania potwierdziły, że powodem agresywnych zachowań jest najczęściej problem alkoholowy, w wyniku którego osoby w mniejszym zakresie kontrolują swoje zachowania. Sprzyja to konfliktom i stosowaniu przemocy.

Według ankietowanych zmianie nie uległy również zachowania, które mogą świadczyć o stosowaniu przemocy wobec drugiej osoby. Za najczęstsze zachowania wskazywano:

- bicie,
- wymuszanie pożycia seksualnego,
- policzkowanie,
- poniżanie.

Podobnie jak w roku 2015 tak i w 2018r dorośli za symptomy występowania przemocy uważają w przeważającej większości:

- widoczne ślady bicia,
- krzyki, wyzwiska,
- zaniedbywanie dzieci,
- uzależnienia.

Nieznaczne różnice można zauważyć w pytaniu dotyczącym stereotypów występowania przemocy:

Stereotypy	Rok 2015	Rok 2018
Przemoc w rodzinie to problem marginesu społecznego	34 %	54%
Przemoc jest wtedy gdy są widoczne ślady pobicia	20 %	20 %
Są sytuacje, w których przemoc jest uzasadniona	28 %	12 %
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa	18 %	14 %

Powyższe zestawienie pozwala zauważyć, że mimo dużej świadomości społecznej na temat problemu przemocy wciąż funkcjonują stereotypy związane z tym tematem.

Zauważyć można wśród ankietowanych małą wiedzę dotyczącą mechanizmów postępowania ofiar przemocy w rodzinie ponieważ aż 33% ankietowanych w 2018r, natomiast 40% w 2015 r uważa, że gdyby ofiara przemocy cierpiała odeszłaby od sprawcy.

Natomiast skala występowania problemu przemocy według osób badanych przedstawia się następująco :

	Rok 2015	Rok 2018
Osoby, które nie doznają przemocy	63 %	76 %
Osoby doznające przemocy	37 %	24 %

Obecnie ankietowani w mniejszej ilości potwierdzają fakt doznawania przemocy.

Do najczęściej wskazywanych form przemocy zarówno w roku 2015 jaki i w 2018 według ankietowanych zaliczono następująco:

- przemoc psychiczną,
- przemoc fizyczną,
- przemoc ekonomiczną,
- przemoc seksualną.

Osoby biorące udział w ankiecie zarówno w 2015r jak i 2018r deklarują konieczność i gotowość podejmowania interwencji na rzecz osób krzywdzonych. Taką postawę należy uznać za korzystną i pożądaną. Przeprowadzone ankiety wskazują, że badani w 2015 r. mieli znacznie niższy poziom wiedzy dotyczący instytucji pomocowych na terenie gminy oraz instytucji świadczących pomoc w sytuacji występowania przemocy. Natomiast badani w 2018 r. w większości podali, że posiadają taką wiedzę.

2. Badania z młodzieżą gimnazjalną.

Wśród badanej młodzieży zarówno w roku 2015 r. oraz w roku 2018 większość deklarowała świadomość zagadnienia przemocy w rodzinie. Podjęła również próbę zdefiniowania zjawiska przemocy w rodzinie, którą utożsamia głównie z "biciem dzieci" oraz nadużywaniem alkoholu przez osobę stosującą przemoc.

Po analizie ankiet można zauważyć, że młodzież w dalszym ciągu ma problemy w zdefiniowaniu określenia tzw. "złego dotyku". W większości badani podejmowali próbę wyjaśnienia zjawiska, jednak znaczna część odpowiedzi nie nawiązywała do faktycznego znaczenia tych słów. Liczna grupa ankietowanych nie podjęła próby odpowiedzi na to pytanie lub przyznała, że nie zna definicji powyższego zwrotu.

Według wiedzy ankietowanych zmianie nie uległy również zachowania przemocowe, które mogą świadczyć o stosowaniu przemocy wobec drugiej osoby. Za najczęstsze zachowania wskazywano:

- bicie,
- wymuszanie pożycia seksualnego,
- policzkowanie
- grożenie

Analizując odpowiedzi nie zauważono również zmian dotyczących sygnałów występowania przemocy w rodzinie, za które młodzież uznała głównie:

- widoczne ślady pobicia,
- krzyki, wyzwiska,
- uzależnienia

Za najczęstszą przyczynę występowania przemocy w rodzinie wskazywano:

Rok 2015	Rok 2018
- nadużywanie alkoholu	- nadużywanie alkoholu
- bezradność w wychowywaniu dzieci	- zaburzenia psychiczne
-nieumiejętność radzenia sobie ze złością	- nieumiejętność radzenia sobie ze złością

Bardzo podobnie kształtują się też odpowiedzi dotyczące reakcji na przemoc, większość młodzieży zgadza się ze stwierdzeniami, że:

- trzeba reagować na przemoc bo ofiary przemocy nie poradzą sobie same z problemem,
- należy reagować bo komuś może stać się coś złego,
- przemoc w rodzinie jest przestępstwem, dlatego każdy powinien reagować.

Niepokojący jest fakt, że w dalszym ciągu silnie zakorzenione są stereotypy dotyczące przemocy, wynika to z odpowiedzi udzielanych w 2015 jaki i w roku 2018, za najczęstsze wskazywano:

- nie należy się wtrącać w sprawy rodziny,
- nie warto reagować, bo można mieć przez to kłopoty,
- nigdy nie wiadomo kto jest winny, więc lepiej się nie wtrącać, nie reagować,

W 2018r - 15% ankietowanych przyznało się do doświadczenia przemocy ze strony innego członka rodziny, czyli nastąpił spadek liczby osób w stosunku do roku 2015, gdzie do doświadczenia przemocy przyznało się 27%. Zarówno w 2015r, jak i 2018r wskazali jako sprawcę rodziców/opiekunów oraz rodzeństwo.

Po wsparcie w sytuacji przemocy badana młodzież najczęściej zwróciłyby się do:

- rodziców/opiekunów,
- służb porządkowych np. Policji,
- nauczyciela.

Z analizy badań wynika, że młodzież posiada małą wiedzę na temat przemocy, przeciwnie do ich zdania na ten temat wynikającego z przeprowadzonych ankiet. Głównie przemoc sprowadzają do przemocy fizycznej.

3. Badania z dziećmi szkół podstawowych.

Wśród najmłodszej grupy badanych zarówno w roku 2015 r. oraz w roku 2018 większość deklaruwała świadomość zagadnienia przemocy w rodzinie.

Znajomość definicji przedstawia się następująco:

Znajomość definicji przemocy	Rok 2015	Rok 2018
Odpowiedź twierdząca	57 %	63%
Odpowiedź "nie wiem"	19 %	14%
Brak odpowiedzi	24 %	23%

Zdecydowana większość podjęła również próbę zdefiniowania zjawiska przemocy w rodzinie, którą utożsamiają głównie z "biciem dzieci". Dzieci nie wiedzą dokładnie czym jest przemoc w rodzinie, gdyż nie potrafiły poprawnie napisać definicji.

Zarówno w roku 2015 jak i 2018 dzieci miały duży problem w zdefiniowaniu określenia „zły dotyk”:

	Rok 2015	Rok 2018
Ilość podanych definicji	39%	23%
Odpowiedzi "nie wiem"	33%	66%
Brak odpowiedzi	28%	11%

Podane definicje w dużej ilości nie nawiązują jednak do faktycznego znaczenia tych słów. Z powyższego wynikać może, że określenie „zły dotyk” zdaniem dzieci nie wiąże się z molestowaniem seksualnym lub problem ten nie jest im znany.

Według wiedzy ankietowanych zmianie nie uległy również zachowania przemocowe, które mogą świadczyć o stosowaniu przemocy wobec drugiej osoby. Za najczęstsze zachowania wskazywano:

- bicie,
- grożenie,
- policzkowanie.

Niepokojący jest fakt, że w obu badaniach kilkoro uczniów odpowiedziało, że w niektórych sytuacjach należy użyć przemocy. Dowodzi to, że dzieci nie znają alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów.

Część badanych dzieci potwierdza fakt pozostawania świadkami przemocy. Kilkoro przyznało, że dzieci doznające przemocy zasłużyły sobie na to.

Osoby z obu badań w większości uważają, że należy informować o stosowaniu przemocy.

Na podobnym poziomie kształtują się również odpowiedzi dot. doświadczenia przemocy ze strony innego członka rodziny. Jako sprawcę przemocy wskazano rodzeństwo oraz rodziców/opiekunów. Pomocy w sytuacji doznawania przemocy badane dzieci szukałyby u:

- rodziców/opiekunów,
- nauczycieli,
- służb porządkowych np. Policji.

Analizując powyższe wyniki, należy stwierdzić, iż niezbędnym jest kontynuowanie działań profilaktycznych w szkołach w zakresie przeciwdziałania przemocy. Widoczna jest potrzeba zwiększenia poziomu wiedzy w zakresie przemocy psychicznej, by uczniowie poprawnie klasyfikowali zachowania tego typu. Należy w dalszym ciągu kontynuować prowadzenie na terenie szkół oraz świetlic środowiskowych programów edukacyjnych, pogadanek prowadzonych przez specjalistów, podnoszących wiedzę na temat przejawów przemocy (różnych jej form), skutków jej stosowania i doświadczenia.

Jednocześnie ważne jest kierowanie działań w stronę osób pracujących z dziećmi i młodzieżą. Ważne jest kontynuowanie szkoleń kadry pedagogicznej w zakresie rozpoznawania zachowań agresywnych i radzenia sobie z tego typu zachowaniami. Wskazuje na to fakt, iż uczniowie w przypadku trudnych sytuacji szukają pomocy oprócz rodziców/opiekunów właśnie wśród nauczycieli. Istotne znaczenie w walce z przemocą mają działania skierowane do rodziców w celu podnoszenia świadomości na temat różnych form przemocy i możliwościach korzystania z pomocy specjalistów. Dużą rolę odgrywają tu zajęcia z udziałem rodziców, a także systematycznie prowadzone akcje informacyjno – profilaktyczne zwiększające wiedzę dorosłych na temat przemocy.

Z analizy ankiet z osobami dorosłymi wynika potrzeba podejmowania działań na rzecz tej grupy.

V. Cele Programu.

W oparciu o własne dane statystyczne z realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz na podstawie przeprowadzonych badań opracowany został Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2019 – 2021, który jest kontynuacją zadań realizowanych w latach poprzednich, a jednocześnie formą systematycznego udoskonalania jakości działań na rzecz lokalnej społeczności.

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy osobom uwikłanym w przemoc oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kąty Wrocławskie.

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie poprzez współdziałanie instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.
2. Zmniejszenie zjawiska występowania negatywnych skutków przemocy poprzez specjalistyczną pomoc osobom i rodzinom z tym problemem.
3. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Podniesienie jakości pracy przedstawicieli służb zaangażowanych w procedurę „Niebieska Karta” poprzez zwiększenie kompetencji i wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Monitorowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy poprzez przeprowadzanie badań uwzględniających zjawisko przemocy.

VI. Zadania do realizacji:

- 1. Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie poprzez współdziałanie instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.**

Sposób realizacji	Instytucja realizująca	Instytucje wspierające	Termin realizacji
1. Działania interwencyjne mające na celu zminimalizowanie zjawiska przemocy na terenie gminy.	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Policja	Jednostki oświatowe, Służba zdrowia, Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej, GKRPA, Punkt konsultacyjny	praca ciągła
2. Współpraca z instytucjami działającymi w obszarze interwencji kryzysowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie /ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, ośrodki sojoterapeutyczne	Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Sąd Rejonowy /kuratorzy/, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	praca ciągła
3. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz pomocy osobom stosującym przemoc / ośrodki terapeutyczne - programy korekcyjno – edukacyjne, grupami wsparcia/.	Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Sąd Rejonowy /kuratorzy/, PCPR, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, oświata, służba zdrowia	praca ciągła
4. Pomoc finansowa dla rodzin doświadczających pomocy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Zespół Interdyscyplinarny	wg. potrzeb
5. Wsparcie i pomoc dla osób i rodzin doświadczających przemocy w odizolowaniu od sprawcy.	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta i Gminy /Wydział Gospodarki Nieruchomościami/, Policja	wg. potrzeb

6. Informacja o miejscach udzielania pomocy dla osób i rodzin doświadczających przemocy /tablice informacyjne, strona internetowa, ulotki, Biuletyn Informacyjny	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, GKRPA, Punkt konsultacyjny, oświata, służba zdrowia	praca ciągła
--	---------------------------	--	--------------

2. Zmniejszenie zjawiska występowania negatywnych skutków przemocy poprzez specjalistyczną pomoc osobom i rodzinom z tym problemem.

Sposób realizacji	Instytucja realizująca	Instytucje wspomagające	Termin realizacji
1. Zapewnienie kompleksowej pomocy terapeutycznej, psychologicznej, socjalnej, prawnej	Punkt konsultacyjny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Policja, GKRPA oświata, służba zdrowia	praca ciągła
2. Podnoszenie świadomości prawnej wśród rodzin i osób dotkniętych przemocą	Policja Punkt konsultacyjny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny	Urząd Miasta i Gminy Sąd Rejonowy, Prokuratura, GKRPA, oświata,	praca ciągła
3. Spotkania grup wsparcia dla ofiar przemocy	-	Zespół Interdyscyplinarny, służba zdrowia, oświata, Sąd /kuratorzy/, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	praca ciągła
4. Współpraca z Policją, Sądem Rejonowym /kuratorami rodzinnymi, społecznymi i karnymi/, placówkami medycznymi na terenie gminy, pedagogami i psychologami szkolnymi w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań na rzecz rodzin dotkniętych problemem przemocy.	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, oświata, GKRPA	praca ciągła
5. Udzielanie wsparcia rodzinom z problemem przemocy w formie asystenta rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Zespół Interdyscyplinarny, PCPR, Sąd Rejonowy	wg. potrzeb
6. Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doświadczającym przemocy, ofiarom przemocy w wyniku podejmowania interwencji kryzysowej	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny, GKRPA, Policja, PCPR	wg. potrzeb
7. Udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy w postaci umieszczenia w ośrodkach wsparcia	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny, GKRPA, Policja,	wg. potrzeb
8. Kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych, poradnictwie specjalistycznym oraz terapii.	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny, GKRPA, Policja, PCPR	wg. potrzeb

3. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Sposób realizacji	Instytucja realizująca	Instytucja współdziałająca	Termin Realizacji
1.Realizowanie programów edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu przemocy na terenie placówek oświatowych	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Zespół Interdyscyplinarny	programy roczne
2.Prowadzenie na terenie szkół oraz świetlic środowiskowych programów edukacyjnych, pogadanek, prelekcji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i rówieśniczej skierowanych do dzieci i rodziców	Oświata, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Przedszkola, Zespół Interdyscyplinarny	programy roczne
3.Organizowanie wypoczynku w czasie ferii i wakacji dla dzieci i młodzieży szkolnej z programem profilaktyczno – wychowawczym	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświata	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GOKiS, świetlice środowiskowe	przerwy w nauce szkolnej – wakacje ferie
4.Finansowanie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych na terenie szkół	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Placówki oświatowe	wg. potrzeb
5.Organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe,	GOKiS, świetlice środowiskowe	wg. potrzeb
6.Organizowanie festynów, imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych promujących integrację rodzinną	Placówki oświatowe, /przedszkola/,	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GOKiS, Policja	wg. potrzeb
7.Informowanie społeczności lokalnej o możliwościach wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy poprzez informacje w formie broszur, ulotek.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Punkt konsultacyjny, oświata, służba zdrowia, Policja	praca ciągła

8. Informowanie rodziców o możliwościach wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy poprzez rozmowy /pogadanki/	Placówki oświatowe, /przedszkola	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Punkt konsultacyjny, służba zdrowia, Policja	praca ciągła
--	----------------------------------	--	--------------

4. Podniesienie jakości pracy przedstawicieli służb zaangażowanych w procedurę „Niebieska Karta” poprzez zwiększenie kompetencji i wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Termin realizacji
1. Szkolenie przedstawicieli instytucji i służb społecznych działających na terenie gminy w zakresie diagnozowania, podejmowania działań i udzielania wsparcia rodzinom z problemem przemocy w rodzinie oraz wdrażaniem procedury Niebieskiej karty	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Policja Oświata, Służba zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny	wg. potrzeb

5. Monitorowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy poprzez przeprowadzanie badań uwzględniających zjawisko przemocy.

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostka Wspomagająca	Termin realizacji
1. Prowadzenie na bieżąco statystyki w zakresie diagnozowania problemu przemocy, podejmowania interwencji, udzielania wsparcia i pomocy specjalistycznej ofiarom przemocy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt konsultacyjny, GKRPA, Policja	PCPR, oświata, służba zdrowia	praca ciągła
2. Edukacja społeczności lokalnej poprzez informacje o przemocy w formie broszur, ulotek itp.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	Punkt konsultacyjny, Policja, oświata	praca ciągła
3. Przeprowadzanie badań ankietowych w zakresie zdiagnozowania problemu przemocy	Zespół Interdyscyplinarny Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	Oświata, Służba zdrowia	co trzy lata-cyklicznie

VII. Przewidywane efekty realizacji programu.

1. Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Kąty Wrocławskie.
2. Udzielanie wsparcia specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy.

3. Nabycie przez dzieci i młodzież umiejętności i wiedzy na temat podstawowych zasad przeciwdziałania przemocy.
4. Zwiększenie efektywności pracy pracowników służb i instytucji udzielających pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.

VIII. Ramy finansowe: budżet samorządu gminnego, środki pozyskiwane z funduszy zewnętrznych /rządowych, pozarządowych, programów celowych/.

Finansowanie programu:

- 2019 rok nie mniej niż – 7.940 zł
- 2020 rok – nie mniej niż 8.000 zł
- 2021 rok nie mniej niż 8.000 zł

Ogólny koszt programu na lata 2019 -2021 nie mniej niż 23.940 zł.

IX. Ewaluacja Programu

Wskaźniki monitoringu:

- 1.liczba osób przyjętych przez Punkt Konsultacyjny w zakresie udzielenia wsparcia w związku ze zjawiskiem przemocy w rodzinie,
2. ilość osób doświadczających przemocy skierowanych do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
3. liczba osób i rodzin doświadczających przemocy objęta wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (w tym również asystenta rodziny),
4. liczba dzieci i młodzieży oraz dorosłych objęta programami profilaktycznymi, edukacyjnymi oraz akcjami informacyjnymi,
5. liczba „Niebieskich Kart” założonych w rodzinach z terenu gminy Kąty Wrocławskie
6. liczba interwencji w sytuacjach kryzysowych przeprowadzona przez jednostki gminne,
7. Ilość działań wspierających podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny.

Monitorowanie:

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do 31 stycznia każdego roku do GOPS.

X. Sprawozdawczość:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich do 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji programu.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /tj. Dz. U z 2015, poz. 1390/ w art. 6 ust. 2 nałożyła na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Wobec powyższego program na lata 2019-2021 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2016-2018.

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy aktywnej współpracy służb wymienionych w programie. Praca ze zjawiskiem przemocy, aby była skuteczna i przynosiła trwałe efekty musi być realizowana interdyscyplinarnie.

Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia w/w zjawiska.

Realizacja Programu w efekcie zakłada, że nastąpi dalszy wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, przypadki przemocy będą rozpoznawane wcześniej i skuteczniej, a także wzmocniony zostanie zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.